

Metodhandbok

Trygghetsarbete på E-sportevent

Nattskiftets metodhandbok för ett mer
gediget trygghetsarbete

MED
STÖD
FRÅN

ALLMÄNNA
ARVSFONDEN

Metodhandbok

Trygghetsarbete på E-sportsevent

- Nattskiftets metodhandbok för ett mer gediget trygghetsarbete

Produktion

Text och innehåll: Christoffer Sjögren

Fotografi: Nattskiftet

Grafisk form: Mikael Köhler, MedioCreative

Ansvarig utgivare: Nattskiftets styrelse

Färdigställd: 2022

Kontakt

Nattskiftet

info@nattskiftet.org

www.nattskiftet.org

Nattskiftet

I samarbete med

Killar.se

FEMALE
LEGENDS

FÖR JÄMSTÄLLDHET. MOT VÅLD.
REDEFINING MASCULINITY.

Med finansiering från

ALLMÄNNA
ARVSFONDEN

Innehållsförteckning

Förord	4
Inledning	6
Varför behövs trygghetsarbete på E-sportevent?	7
Vad tar den här metodhandboken upp?	8
Vad är trygghet, och för vem?	10
Trygghetsfaktorer	10
Vilka är målgrupperna?	12
Normmedvetenhet, normkritik och aktivt förändringsarbete	13
Metoder	17
Planering	18
Struktur för samarbete, tidsplan och tydlig ansvarsfördelning	18
Grundläggande förutsättningar för ett bra trygghetsarbete	20
Behovsbedömning	21
Vad är en trygg person, och hur hittar man dem?	24
Rekrytering av trygga personer	25
Utbildning	27
Genomförande och trygghetsskapande åtgärder	28
Trygghetszoner	28
Aktivitetsplatser	28
Samtalsrum	29
Separatistiska områden	30
Exponering och information	31
Fysiska trygghetsvandringar	31
Digitalt trygghetsarbete	33
Digitala safe spaces	34
Uppföljning och utveckling	35
Återkoppling och feedback	35
Workshops	36
Det fortsatta arbetet med trygghetsskapande åtgärder på event	38
Behov av mer kunskap	39
Slutord och tack	41
För vidare läsning	42

Förord

Vi lever i en spännande tid som präglas av en allt snabbare samhällsutveckling. Dagens yngre generationer måste lära sig navigera i en förvirrande, men otroligt givande och rolig digital värld som knappt gick att föreställa sig bara en generation tidigare. Det har alltid varit så att de äldre i ett samhälle kan ha svårt att förstå sig på de yngre; deras värld och de förutsättningar de får växa upp i. Konsekvenserna av detta blir ett slags avstånd mellan de som har ansvar för de yngres välmående och trygghet och de unga själva, fulla av upptäckarglädje och liv.

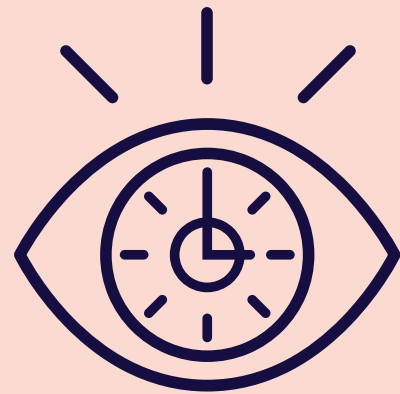
Stora events, klubbar, mässor och digitala miljöer är platser som skänker mycket glädje och en känsla av samhörighet. Men på alla platser där människor möts finns alltid risken för att någonting går fel och att vissa råkar illa ut.

Därför är arbetet med att skapa trygghet väldigt viktigt. Vare sig det gäller ensamma unga tjejer på väg hem från klubben, unga killar borttappade i sitt eget identitetsbygge eller en transperson som saknar fast mark under fötterna. För dessa personer behöver det finnas någon att vända sig till när det behövs. Om vi genom ett aktivt trygghetsarbete kan se till att finnas där för målgruppen, så kan vi lyckas rädda situationen innan olyckan ens är framme. Varje person man pratar med och lyckas stötta lite grann är en stor seger i sig, värd att fira, och arbetet med att stärka ungdomars psykiska hälsa och välmående får aldrig ges upp eller saktas ned.

Vi på Nattskiftet, och många andra organisationer med oss som arbetar med utsatthet bland unga och deras välmående, vet att trygghetsarbetet är oerhört viktigt. Vi har sett effekterna av ett gediget sådant arbete i glada och trygga blickar, genom omfamningar och lovord och vi är övertygade bortom allt tvivel om att ett sådant arbete rustar dagens ungdom till att möta livet, dess toppar och dalar, med gott mod.

För när alla utmaningar läggs åt sidan så är det ändå glädjen av att vara tillsammans med andra som älskar samma sak som oss som är det som är det viktiga. Att vi alla kan få dela lyckan av att få gå på konsert, dansa på klubbgolvet eller LAN:a hela natten!

Vårt engagemang i de här frågorna vill vi ska inspirera till fler vardagliga hjältedåd och nya satsningar på tryggheten, och att fler får upp ögonen för behovet av trygghetsåtgärder för att röra oss mot ett mer inkluderande och accepterande samhälle. Det är inte särskilt svårt att ta sig ditåt, det kräver bara att vi kavlar upp ärmarna och hugger i, tillsammans.

Nattskiftet

Nattskiftet

Inledning

E-sport är något av det roligaste som finns och att åka iväg på ett LAN, gaming- eller E-sportsevent är om möjligt ännu roligare! I miljöer där många människor samlas finns det dock tyvärr en risk att vissa personer far illa eller mår dåligt. Det kan bero på olyckshändelser och missförstånd, att någon bär med sig ett dåligt mående sedan tidigare men också på att andra personer medvetet är elaka och vill andra illa.

Därför finns det stor anledning att arbeta med trygghet på event som arrangeras inom e-sport och gaming. Genom stödsamtal och närvaro av trygga personer med uppgift att skapa en trevlig besöksmiljö på event kan organisationer bidra till att göra dessa miljöer tryggare och mer inkluderande för utsatta grupper.

Som ett stöd i arbetet med att åstadkomma detta har denna metodhandbok tagits fram av Nattskiftet i nära samarbete med samarbetspartners såsom DreamHack, Female Legends och Riksförbundet MÄN genom verksamheten killar.se. Metodhandboken utgör resultatet av vårt arbete och de erfarenheter vi dragit under projektets gång. För att ta fram och utveckla metoderna har arbetet både varit att bedriva trygghetsskapande verksamhet men även att bygga nätverk och stärka eventorganisatörers arbete med trygghet genom kulturförändringsarbete, rådgivning och kunskapshöjande insatser.

Arbetet med att ta fram denna metodhandbok är en del i projektet Nattskiftet E-sport (ursprungligen FEST E-sport), och en vidareutveckling av det tidigare arbete med FEST och FEST-stämpeln, som genomfördes 2018-2020, med finansiering av Postkodstiftelsen. Arbetet med FEST E-sport påbörjades 2021 och möjliggjordes genom projektmedel från Allmänna arvsfonden. Syftet med projektet var att utveckla metoder för att stärka tryggheten för ungdomar på E-sportevent och i andra miljöer där unga samlas digitalt och fysiskt med spel och spelkultur som gemensam nämnare.

Vi hoppas att våra erfarenheter av att arrangera trygghetsåtgärder på event kommer komma till stor nytta för samtliga aktörer som strävar efter att skapa mer inkluderande och trygga event i framtiden.

Trevlig läsning!

Varför behövs trygghetsarbete på E-sportevent?

Behovet av att arbeta med frågor om trygghet för ungdomar i e-sport- och gamingmiljöer, både de fysiska och digitala sammanhangen, är flerbottnat och bygger bland annat på mångårig erfarenhet från aktiva inom branschen, intresseorganisationer, aktiva yrkesaktiva spelare och i communityt i stort. I en miljö där många ungdomar och unga vuxna spenderar mycket tid och i allt högre utsträckning utan insyn av vuxna frodas gemenskap, kamratskap och umgänge som kan upplevas kravlös och befriande. Men på samma sätt riskerar det i dessa miljöer även mobbning, exkludering och näthat eller i värsta fall sexism, våld eller hot om våld.

Som en motreaktion och i ett försök att stävja utvecklingen har många initiativ vuxit fram och organiseringen och kunskapen om problemet och om lösningar för en väg framåt har ökat. I Sverige har spelhobbyns organisering under många år jobbat aktivt med inkludering - något som är vitalt för trygghetsarbetet. Aktörer som exempelvis Female Legends och Sverok bidrar med såväl kunskap om e-sportskultur och hur den kan utvecklas som aktivt stöd i arbetet för att göra e-sportevents tryggare såväl fysiskt som digitalt, medan Riksförbundet MÄN arbetar aktivt för en bättre manskultur och motverka våld.

På ett individuellt plan möjliggör en mer inkluderande miljö också att fler personer får möjlighet att delta och glädjas i den fantastiska värld som är e-sport och gaming.

Goda skäl till trygghetsarbete

- ♥ Alla ska få vara med och ha kul i sitt spelande!
- ♥ Alla ska ha en bra känsla i magen när de spelar!
 - ♥ Ett tryggt event lockar fler!
- ♥ Ju fler som gillar gaming och E-sport, ju bättre för alla!

Vad tar den här metodhandboken upp?

Denna metodhandbok behandlar det som vi anser är de viktigaste delarna att tänka på för att kunna etablera ett bra trygghetsarbete på event samt metoder och verktyg för att realisera detta. Metoderna och verktygen har utvecklats genom den verksamhet som bedrivits i projektet och som bygger på tidigare erfarenheter från andra projekt och trygghetsaktörer.

Metodhandboken ger också ett antal rekommendationer om hur ett lyckat trygghetsarbete kan planeras och organiseras. Även om varje aktör som arbetar med trygghet på sina event har all frihet att i detalj justera efter behov och förmåga så hoppas vi att denna metodhandbok kan fungera som inspiration till aktiviteter som vi med erfarenhet kan säga har effekt!

Följande är en kort beskrivning av vad utvalda delar i metodhandboken handlar om.

Trygghetsfaktorer

I denna del beskriver vi de olika faktorer som vi identifierat som viktiga för att göra event tryggare. Vilka faktorer har ni redan på ert event och vilka behöver stärkas?

Vilka är målgrupperna?

I denna del beskriver vi den målgrupp som primärt är aktuell i dessa miljöer och hur man bör tänka kring denna. Vilken målgrupp har ditt event, och vilka behov har den eller dem?

Normmedvetenhet, normkritik och aktivt förändringsarbete

Vad ligger till grund för vår syn på trygghetsarbete, inkludering och jämställdhet? Vad innebär det att vara normmedveten och normkritisk, och hur påverkar det hur ni bör tänka kring trygghetsarbete?

Planering

Här diskuterar vi vilka förutsättningar som bör finnas för att kunna genomföra ett effektivt och lyckat trygghetsarbete på event samt hur ni bör bemanna med trygga personer. Hur ni kan lägga upp planeringen av ert trygghetsarbete? Vad är en trygg person hos er och hur kan ni se till att ert event blir så bra som möjligt?

Genomförande

Här beskrivs hur ni kan, med hjälp av våra framtagna metoder, skapa trygghetsåtgärder på ert event och hur ni kan arbeta med olika frågor på olika sätt. Vilka metoder skulle passa in bäst på ert event? Gör ni något redan idag, kan det förbättras och vad kan ni lätt lägga till?

Uppföljning och utveckling

Här berör vi vad som är viktigt att tänka på för att skapa systematiskt förbättringsarbete i trygghetsarbetet. Hur etablerar ni en konstruktiv och utvecklande utvärderingsprocess? Hur återkopplar ni idag till era medarbetare och hur delaktiga är de i att utforma förbättringar?

Det fortsatta arbetet med trygghetsarbete på event

Sist men inte minst berör vi kort hur vi tänker att man kan fortsätta studera det här området samt utveckla och förbättra metoderna för trygghetsarbete. Finns det något ni gärna läser och lär er mer om?

Vad är trygghet, och för vem?

För att kunna arbeta med trygghet behöver vi först definiera vad trygghet är och för vem vi vill skapa trygghet. I detta kapitel kommer vi att behandla vilka faktorer som bidrar till trygghet, vilka målgrupperna för de trygghetsskapande åtgärderna är och vilka perspektiv som behöver vägas in för att detta ska fungera så bra som möjligt.

Trygghetsfaktorer

När vi pratar om trygghetsarbete vill vi påminna om att det finns många faktorer som påverkar hur människor känner sig trygga. En central del i detta är förståelsen för att trygghet är en individuell upplevelse och att dessa faktorer skiljer sig vitt åt beroende på vem du frågar. Något som skapar trygghet för en person kan för någon annan skapa obehag eller otrygghet. En stor utmaning blir därför att balansera trygghets- och säkerhetsåtgärder mot varandra och vara ödmjuk och medveten om att det kan ta tid att göra stora kulturförändringar. Kom ihåg att det är okej att det inte blir perfekt direkt! Och även om vi gör allt rätt så finns det ändå tillfällen där folk råkar illa ut. Men det är också därför vi behövs!

Nattskiftet har under många år arbetat med medvetandegörande utbildningar för aktörer som behöver arbeta med trygghetsfrågor. Vi har på så sätt ökat förmågan och bättre förberett personal och volontärer på att agera agilt i fråga om bemötande och hantering av otrygga människor. I detta arbete har fokus på empati och ett individorienterat synsätt varit centralt.

Det finns mycket stora likheter i att arbeta på E-sport- och gamingevent och andra typer av event när det kommer till trygghetsarbete. Samma grundläggande princip gäller, nämligen att "trygghet" inte enbart rör frågor som skydd av egendom eller skydd av besökarnas liv och hälsa. Dessa mer säkerhetsrelaterade frågor är förstås minst lika viktiga, men trygghet handlar även om att trygga det psykiska välmåendet hos de tusentals besökare som ibland spenderar hela dagar på ett och samma eventområde.

Tänk på!

Det finns en skillnad mellan trygghet och säkerhet!

Trygghet handlar mer om de individuella upplevelsorn och känslorna på ett område än det handlar om faktisk säkerhet, såsom konkreta åtgärder; hur stort är området och hur många får vara där samtidigt, finns det stängsel så endast behöriga får tillträde, hur många vakter finns det osv. Utan säkerhet finns ingen trygghet och utan trygghet försvåras säkerhetsarbetet!

När människor sover och äter dåligt samtidigt som de utsätts för social stress blir konsekvenserna ofta en otrygg miljö där dåligt beteende kan frodas. Att i sådana miljöer erbjuda stöd, rådgivning och plats för samtal och vila ökar möjligheterna för att dämpa dessa negativa konsekvenser, etablera en trygghetskultur och premiera välmående beteende.

Hand i hand med trygghetsarbetet går ett aktivt nolltoleransarbete, samt inkluderings- och jämlikhetsarbete, som också bidrar till att motverka toxiska kulturer och gör det lättare för exempelvis tjejer och icke-binära personer att känna sig välkomna och trygga i miljöer som de tyvärr ofta blir exkluderade från. Man tar alltså med ett sådant perspektiv inte bara hänsyn till tryggheten för den målgrupp som redan besöker eventet utan även för potentiella besökare som idag av olika anledningar väljer bort det. Ett aktivt inkluderings och jämlikhetsarbete bidrar till en positiv kulturförflyttning som minskar utanförskapet för dessa utsatta grupper och på så vis också bidrar till en bättre psykisk hälsa hos målgruppen i stort.

10 faktorer som påverkar uppfattningen av trygghet på E-sportevent positivt

1. Nolltolerans för och tydliga riktlinjer gällande sexism, rasism, homofobi, funkofobi eller andra typer av diskriminering
2. Tydliga och transparenta handlingsplaner och konsekvenser vid frånträdelser från riktlinjerna
3. Ett gediget system för hantering av anmälningar bemannad av personal utbildad i bemötande och krishantering
4. Tydlig och regelbunden information om de trygghetsåtgärder som tas och hänvisning till var och när man kan få hjälp vid olika behov
5. Hög närvaro av trygga personer som har i uppgift att stötta besökare i behov av hjälp
6. Diversifierad personal och volontärgrupp gällande kön och etnicitet, för att bättre kunna möta människor från olika bakgrunder och med olika förutsättningar
7. Goda förebilder i hur en tar hand om sig själv och andra
8. Öppenhet och högt i tak samt tystnadsplikt vid samtal
9. Möjlighet till separatistiska miljöer för utsatta grupper
10. Möjligheter till medicinskt stöd och god tillgång på platser för vila och mat

Vilka är målgrupperna?

Målgruppen för ett riktat trygghetsarbete kan variera stort beroende på vilken typ av event som aktiviteterna berör. I vårt fall har målgruppen för projektets arbete varit ungdomar och unga vuxna som uppehåller sig i de miljöer som kan betecknas som relaterade till e-sport och gaming, både fysiskt och digitalt. Särskilt vill projektet nå unga killar som mår dåligt eller som får andra att må dåligt samt de grupper (framförallt tjejer och icke-binära) som blir utsatta för kränkningar, våld, hot om våld eller som upplever otrygghet i allmänhet.

Då E-sport- och gamingmiljöer historiskt sett och fortfarande är kraftigt mansdominerade så är också mycket av de attityder, beteenden och den identifieringen som finns där också i mångt och mycket dominerad av de särdrag som "grabbiga" miljöer har. Utöver detta skapar LAN-miljöer och publik-miljöer i turneringar också sina unika förutsättningar med hög ljudnivå, mycket adrenalin och känslor samt trängsel vilka alla bidrar till en förhöjd riskmiljö för konflikter och trakasserier.

De digitala miljöerna som också förekommer i relation till dessa fysiska miljöer har även dem en stark tendens att vara mycket aggressiva, toxiska och nedvärderande mot vad som anses vara svaghet och olikhet, detta trots stark moderering.

De metoder som metodboken tar upp kan med vissa smärre justeringar lika gärna användas i andra sammanhang med andra målgrupper.

Hur identifierar man sin målgrupp?

Och hur hittar man balansen mellan den målgrupp man har idag och de man också vill locka till sitt event?

Läs mer om detta på metod-delen på s. 17!

Normmedvetenhet, normkritik och aktivt förändringsarbete

Folkhälsomyndigheten beskriver normer på följande vis:

Normer är oskrivna regler i samhället som vi har att förhålla oss till. De sätter ramar och är en förutsättning för att vi ska fungera tillsammans.

I många fall kan normer vara något positivt, t ex skapa ordning. Ett exempel är att vi står i kö till kassan i mataffären. Andra normer, t ex de som rör utseende, språk eller sexualitet kan påverka negativt, genom att de leder till dåligt bemötande eller diskriminering för de som inte passar in i normen. Detta kan både ske medvetet och omedvetet. I många fall är det omedvetet.

Men normer uppstår inte av sig själva. Det är vi människor som skapar dem och vi kan också ifrågasätta och förändra dem. (Folkhälsomyndigheten, 2022).

Att som samhälle, organisation och individ vara medveten om vilka normer som styr våra uppfattningar, val av regler och bemötande av andra är ett första steg till att kunna förstå hur vi ofta undermedvetet återskapar negativa beteenden som skadar oss själva eller andra. När man är medvetna om de rådande normerna kan vi genom att problematisera dem också förändra hur vi beter oss och arbetar för att på så vis skapa mer inkluderande miljöer.

Att E-sport- och gamingmiljöer under lång tid varit och fortfarande är kraftigt dominerat av personer som identifierar sig som killar/män, både bland vanliga gamers och bland professionella och representanter för ledande organisationer, gör att frågorna om inkludering inte har blivit särskilt uppmärksammade. De som saknas i rummet blir således inte hörda och om de mot förmodan hörs så blir deras berättelser inte alltid accepterade eller möts med förståelse. Detta innebär även att negativa eller förminskande attityder om att detta är ett problem lätt spiller över på de som organiserar event för denna målgrupp och på så vis också påverkar vad som görs och vad som inte görs i fråga om trygghet. Dessa tendenser är inte unika för E-sportvärlden utan syns överallt i samhället. Exempelvis har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), som bedriver en verksamhet som traditionellt sett är så kallad manligt kodad, genom egenfinansierade studier visat på hur deras arbete kraftigt påverkas av dessa normerande förutsättningar och att detta tillstånd endast kan förändras genom medvetenhet och ett aktivt utmanande av det (Ericson, 2018, s. 16-17).

En av de största utmaningarna med att arbeta normkritiskt är den stora förändringsobenägenhet som ofta finns inom organisationer som aldrig behövt utmana sina egna normer.

Exempel på kritik eller motstånd mot förändringsarbete och tips på hur man bemöter det:

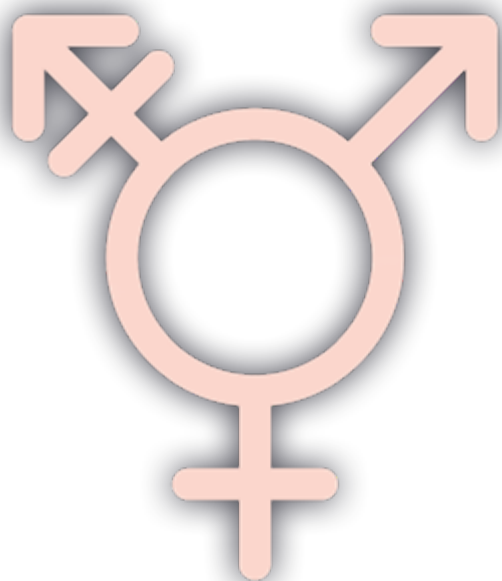
Negativ reaktion	Respons
"Men vi har ju alltid gjort såhär och det är aldrig någon som har klagat"	Att något alltid varit på ett visst sätt är inte en garant för att det är bra. Kanske vågar personer inte lyfta kritik, eller så har frågan aldrig ställts till rätt person. Och även om det är ganska bra nu kan vi anstränga oss för att göra det bättre.
"Vårt säkerhetsteam är erfarna och utbildade, vi behöver ingen vidareutbildning"	Att ett säkerhetsteam är erfarna och utbildade är jättebra! Men ingen är någonsin fullärd och att tacka nej till ytterligare kunskapsutveckling är ett dåligt tecken. Just trygghetsfrågor lyfts tyvärr ofta svepande som bemötandetekniker, och en fördjupning tjänar alla på.
"Vi har märkt ut områden för tjejer och har information på vår hemsida om att diskriminering inte är tillåtet. Duger inte det?"	Det är jättebra att man har påbörjat något och att trygghet och inkludering kommit på tal i organisationen. Men att göra minsta möjliga duger inte, nej. Ett förbud blir bara effektivt om det följs av tydliga konsekvenser, och bästa sättet att skapa en miljö utan diskriminering är att förebygga problemet. Det är viktigt att ord, värden och handling går hand i hand!
"Vi samarbetar ju med organisationer som stödjer utsatta målgrupper och de är ju här. Det duger väl?"	Det finns stora vinster med att bjuda in och inkludera trygghets- och intresseorganisationer på sina event och att dessa får vara en del i att bygga en gemensam trygghetskultur som är inkluderande och jämlik tillsammans med samtliga besökare. Det är dock aldrig en friskrivning från att aktivt arbeta med frågorna i sina ordinarie planeringar. Arbetet blir som effektivast om det genomsyrar hela organisationen och inte blir ett sidoprojekt.
"Varför får tjejerna special treatment?! De är ju inte ens här för att spela!"	E-sport är till för alla, och att vissa inte hör hemma där är just den attityd som skapar behovet av inkluderingsåtgärder och särskilda förutsättningar för att vissa grupper ska kunna ta sig in enklare. Gatekeeping av ett intresse tjänar ingen på!

Det normkritiska perspektivet ska således i huvudsak ses som ett verktyg (Nygren m.fl., 2012) för att identifiera brister i ens eget inkludering- och jämlikhetsarbete snarare än någon teori som motiverar arbetet med trygghet för alla. Exempelvis kan man genom att under planeringen av eventet göra alla medvetna om vilka normer som finns och ur de påverkar arbetet. Exempelvis kan man använda sig av checklistor för att dessa perspektiv inte ska gå förlorade under arbetets gång.

Som ingångsvärde i vårt arbete med trygghet utgår vi ifrån ett normkritiskt förhållningsätt där en intersektionell individanalys är nödvändig för att bredda perspektiven på trygghets- och säkerhetsfrågorna. Med det kommer en förståelse för att miljöer som av tradition är manligt dominerade därför även domineras av en manligt kodad åsikt om vad som är viktigt när det kommer till säkerhet och vad som görs och inte görs.

Det normkritiska perspektivet måste integreras genom hela arbetet och vara en del av varje moment. Håll utkik i den fortsatta läsning efter våra notiser om var ni behöver tänka till.

Tänk ALLTID normkritiskt! - Håll utkik efter våra **Normkritiska reflektioner** genom texten!

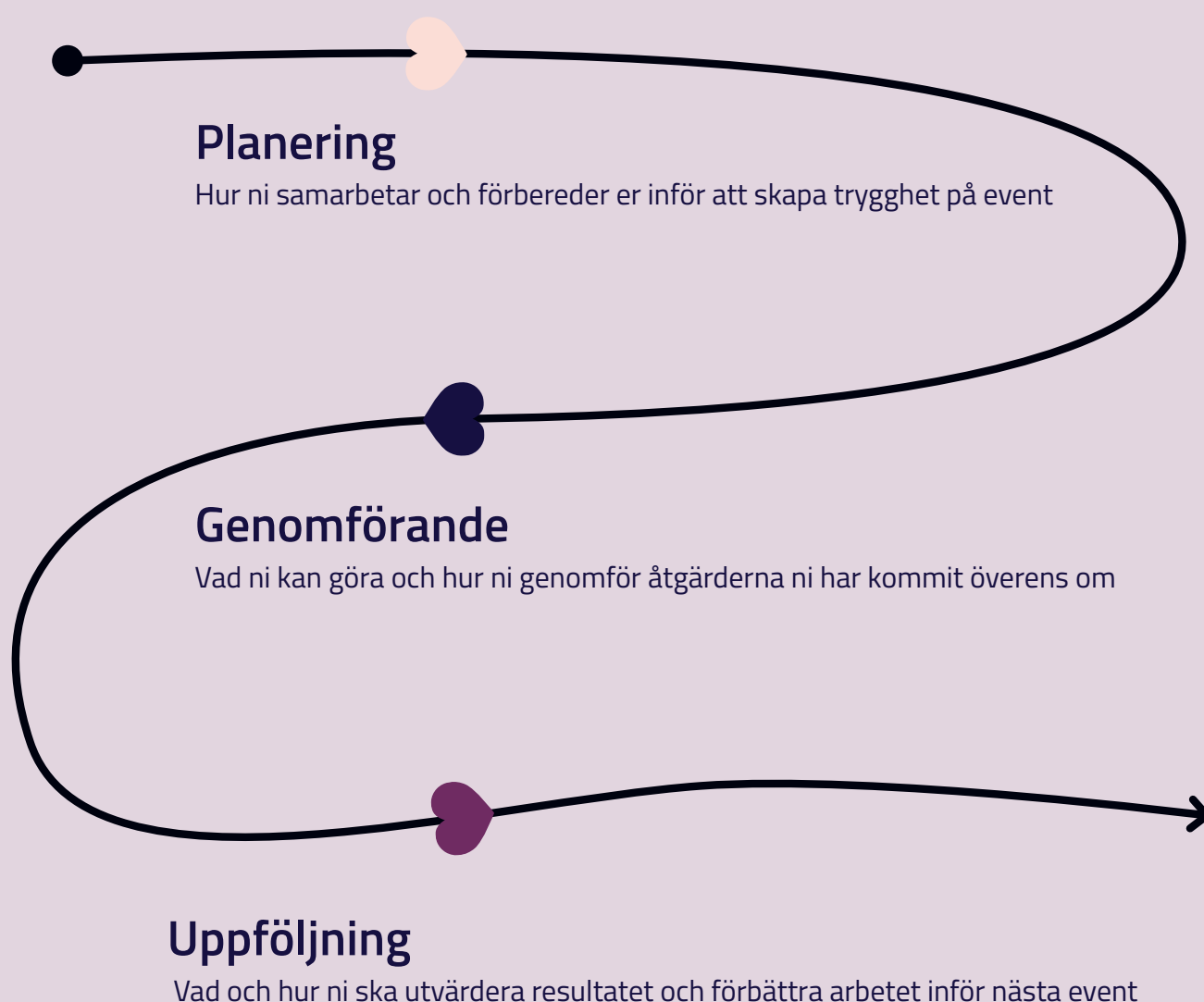

Metoder

För att kunna skapa trygghet på event behöver man se arbetet som en process. Denna process sträcker sig från bedömning av vad nuläget är, genom vad som ska göras och fram till utvärdering och genomgång av erfarenheterna från genomförda åtgärder.

Vi kommer i den här delen att gå igenom ett antal metoder som vi använt oss av i vårt projekt och som vi utformat och förfinat genom våra egna lärdomar. Vi följer i övergripande drag den kronologiska ordning som de följer enligt följande:

PLANERING

Det första steget för att lyckas med alla typer av event är planering. För att arbetet med trygghet ska kunna ske på ett effektivt sätt så förordar vi att arbetet med att planera börjar i god tid och att samtliga parter spenderar mycket energi på att lära känna varandras organisationer och dess förutsättningar samt etablerar goda rutiner för att samverka löpande under hela processen. Ett viktigt ingångsvärde i sådana samtal är att alla är medvetna om att ett bra trygghetsarbete är något som måste få växa fram successivt och implementeras på ett naturligt sätt från ett event till ett annat.

Planeringsfasen består av följande delar:

- ✓ Att en tydlig struktur för samarbete tas fram med en klar tidsplanering och tydlig ansvarsfördelning
- ✓ Att grundläggande praktiska förutsättningar för att bygga trygghet skapas i verksamhetens alla delar genom att rätt behov har identifierats
- ✓ Att tillgången till trygga personer säkras och att de får tillgång till tillräcklig kunskap inför eventet

Struktur för samarbete, tidsplan och tydlig ansvarsfördelning

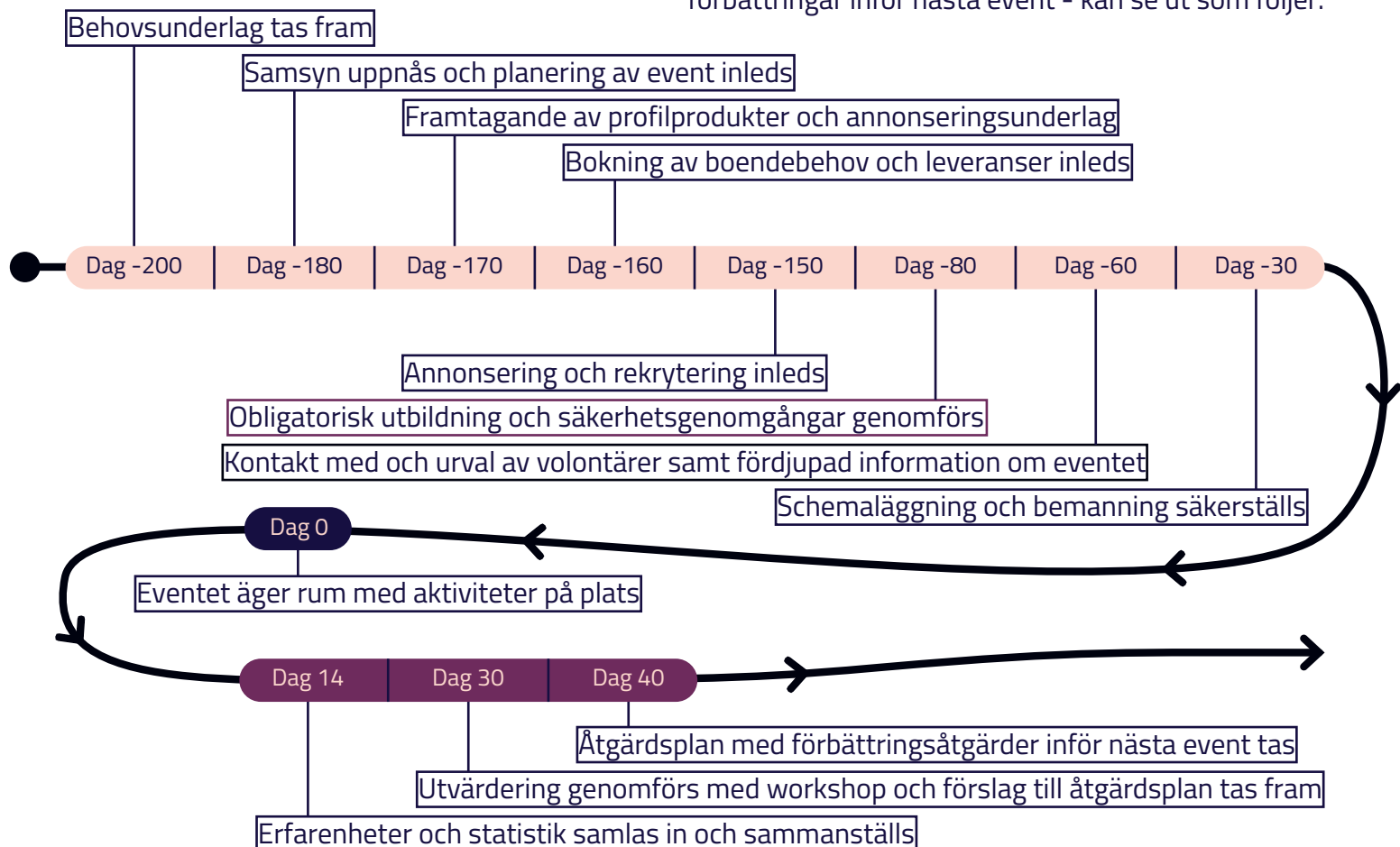
Det är inte alltid självklart att alla parter i en samverkan är lika övertygande om varför trygghetsarbete behövs. Ibland finns det slitningar inom organisationer kring vilken nivå av engagemang som ett trygghetsarbete bör få. Därför är det viktigt för samtliga parter att man så tidigt som det bara är möjligt kan komma överens om förväntningar på varandra och fördela ansvar för trygghetsarbetets olika delar.

Det viktiga för att kunna genomföra ett trygghetsarbete på ett välordnat vis är att ha gott om tid på sig. Av vår erfarenhet är det därför lämpligt att hellre ha för mycket tid än för lite, särskilt i början av ett samarbete mellan olika aktörer. Det tar alltid längre tid att synka ihop olika verksamheter än man kan tro!

Saker som bör samordnas/göras gemensamt:

- Annonseringskampanjer om trygghetsarbetet
- Rekrytering av trygga personer
- Utbildning av trygghetspersonalen
- Fysisk planering av trygghetsåtgärder på eventet

En ungefärlig tidplan - från framtagande av vilka behov som finns fram till och med framtagandet av förbättringar inför nästa event - kan se ut som följer:

Ett samarbete kräver en god och välvillig samarbetston och en ömsesidig övertygelse om att arbetet man gör tillsammans är viktigt för alla parter. Därför gynnas sådant här arbete mycket av att samtliga parter kan förse projektet eller arbetet med dedikerade projektledare eller andra resurser som regelbundet kan följa arbetet, genomföra sina respektive delar och har mandat att fatta beslut i sina organisationer som syftar till att nå de gemensamma målen för arbetet.

I de fall som en organisatör av e-sport-event själva vill organisera ett trygghetsarbete utifrån den här metodhandbokens rekommendationer så kan denna planering förstås förkortas och integreras i eventets existerande säkerhetsarbete samt genomförande av kommunikation och annonsering kopplat till eventet.

Kom ihåg i ett avtal eller en överenskommelse:

- Trygghetsåtgärdernas kostnader och vem som står för vad
- Trygghetsåtgärdernas omfattning och form
- Tidplan för genomförandet
- Vem som är ansvarig för vilken del

Normkritisk reflektion! Se över den visuella miljön – vilka bilder används i verksamheten? Finns det en mångfald av förebilder när det gäller exempelvis kön, ålder, etnicitet, hudfärg, funktionalitet, olika typer av förhållanden, tillgänglighet etc?

Grundläggande förutsättningar för ett bra trygghetsarbete

Eftersom den här metodhandboken riktar sig till personer och organisationer som är intresserade av att etablera ett aktivt trygghetsarbete så gissar vi att du eller din organisation är i startgrupparna för att göra just detta. Vi hoppas såklart att ni får stor nytta av boken och att ert arbete blir en succé! Det är dock viktigt att förstå redan nu att det förmodligen inte kommer vara någon dans på rosor - det är alltid svårt att förändra "sättet man alltid jobbat på" och förändring av trygghetsarbete är inget undantag.

Följande 5 förutsättningar behöver vara på plats för att ett trygghetsarbete ska fungera långsiktigt:

1. Tydligt engagemang från samtliga parter kring behovet av trygghet, jämlikhet, normkritik, inkludering och samarbete
2. Kontinuerlig inkludering av trygghetsfrågorna i hela verksamheten, i dess alla delar och över tid
3. Tydliga mandat hos ansvariga att fatta beslut om säkerhet- och trygghetsåtgärdernas utformning
4. Tydlig ansvarsfördelning mellan samarbetspartners
5. Tillräcklig finansiering för åtgärderna och tillräckligt med plats för verksamheten

Normkritisk reflektion! Ha alltid syfte och mål med varje projekt/uppgift/grupp klart för dig: Varför gör vi detta? Vad är budskapet? Kan alla vara med?

Vi rekommenderar starkt att en kompletterande behovsbedömning görs efter att man beslutat sig för att investera i trygghetsåtgärder för sitt event. Detta för att få mer underlag i vad för utvecklingspotential som finns och vad som är prioriterat att börja med för att förbättra tryggheten på eventet, oavsett om dessa sker genom egen försorg eller i samarbete med andra samarbetspartners. I de fall samarbete sker med exempelvis en idéburen intresseorganisation som Nattskiftet kan de bistå i genomförandet av en behovsbedömning.

Kom ihåg! Checklista!

- ✓ Pengar finns avsatta för trygghetsarbete
- ✓ Fysisk plats finns avsatt på eventet för trygghetsaktiviteter och ytor
- ✓ Tid för utbildning av volontärer och personal planeras i god tid
- ✓ Vad som ska göras och hur det ska göras är bestämt på förhand

Behovsbedömning

En behovsbedömning innehåller flera steg och ska påverka de på förhand överenskomna delarna i ett trygghetsarbete på eventet. En behovsbedömning innehåller följande 3 delar:

- Trygghetsinventering
- Intervjuer och enkätfrågor till besökare
- Kunskapsinhämtning från intresseorganisationer

Trygghetsinventering: En metod för att skapa en nulägesbild över befintliga trygghetsåtgärder och identifiera fysiska hinder för trygghet på ett eventområde, samt andra organisatoriska svagheter för att gynna ett effektivt trygghetsarbete. Ska genomföras innan eventet drar igång.

Normkritisk reflektion! Problematisera normer och de begränsningar de leder till istället för att titta på det som avviker från normen.

Trygghetsinventeringen är ett perfekt exempel på hur man kombinerar behovet av att kombinera traditionellt säkerhetstänk med trygghetsperspektiv för individen. Utöka gärna era säkerhetsgenomgångar att också inkludera dessa delar snarare än att ha två separata genomgångar! Detta genererar ett större samförstånd och synkning mellan olika ansvarsområden på eventet och ger upphov till nya frågeställningar och möjlighet att gemensamt hitta lösningar som fungerar.

Frågor att besvara/som ska besvaras under en trygghetsinventering:

- ? Vad görs för att undvika dolda korridorer, dåligt upplysta platser eller andra utrymmen med bristande överblick?
- ? Hur ser toaletternas placering och utformning ut?
- ? Finns det tillgång till vatten, vila, frisk luft och annan service?
- ? Finns det tillgång till stöd, exempelvis platser dit besökarna kan vända sig med olika frågor eller funderingar eller vid dåligt mående?
- ? Vilka trygghetsutmaningar finns på olika områden på eventet?
- ? Vilka åtgärder finns på varje område för att skapa mer trygghet?
- ? Finns information väl synligt om var man kan uppsöka faciliteter och stöd eller annan hjälp?
- ? Finns det ett färdigt utbildningsprogram kopplat till trygghet som samtliga i ledning, personal och volontärer behöver ta del av inför eventet?
- ? Finns det interna funktioner såsom visseblåsarfunktioner och kritikkedjor? Och tas erfarenheter från dessa in i verksamhetsutvecklingen?

Intervjuer och enkätfrågor till besökare: En metod som går ut på att samla in åsikter och uppfattningar från besökare. Denna inhämtning kan göras exempelvis genom att besökare får svara på enkätfrågor i och med att de bokar biljetter eller efter att de besökt ett event. Dessa svar kan visa på eventuella brister och behov på förbättringar mellan event men kan även användas för att mäta resultat av vidtagna åtgärder över tid.

Exempel på enkätfrågor:

- ? Vad är bäst och sämst med eventet?
- ? Vad får dig att känna dig otrygg på eventet?
- ? Vad hade du velat att det fanns för hjälp att få på eventet?

Frågor som också är mer direkta bör också förekomma, om exempelvis specifika utmaningar som vi av erfarenhet vet existerar i målgruppen, såsom synen på tjejer och icke-binära, förekomsten av sexism och mobbning, rasism, homo- och funkofobi etc.

Kom ihåg:

En viktig sak att tänka på med enkäter och intervjuer av besökare på plats är att det inte ger en helhetsbild eftersom potentiella besökare som väljer bort eventet inte kommer till tals. Dessa personers uppfattningar måste därför nås på andra sätt.

Det är även att rekommendera att göra intervjuer plats bland besökare med liknande frågor, men med utrymme att utveckla svar och föra ett samtal kring det som sägs. Svar från intervjuer kan sedan användas för att få en djupare förståelse för de svar man får in via enkäter.

Kom ihåg:

Intervjuer och frågeformulär ska besvaras individuellt i en kontrollerad, trygg och lugn miljö!

Kunskapsinhämtning från intresseorganisationer: Ytterligare kunskap och erfarenhet om trygghetsskapande åtgärder från intresseorganisationer samt möjlighet att nå potentiella besökare som kanske väljer bort ens event. En viktig del av detta är inte bara att få tillgång till ideella krafter med starkt engagemang för frågorna utan även det breda och beprövade kunskapsunderlag som finns inom fältet.

Glöm inte att nätverka!

Engagemanget för trygghetsfrågor är stort och viljan att hjälpa varandra större!

Vad är en trygg person, och hur hittar man dem?

En trygg person är en person som själv kan sprida lugn, förtroende och som visar förståelse och intresse för de som hen interagerar med. Trygga personer har ofta tillräckligt med livserfarenhet för att kunna hantera situationer som uppstår och andra människors behov med lugn och hänsyn. En trygg person är alltid lyhörd och välvillig.

För trygghetsarbetets räkning så räcker det inte att bemanna med personer som har ett kunnande på de tekniska delarna i hur ett event genomförs utan även personer som har en mer mellanmänsklig och sociala kompetens. Dock är det viktigt att samtliga som arbetar på ett event har kapacitet att veta hur trygghetsarbetet är upplagt, varför och vad de kan göra för att agera tryggt för besökare om de blir kontaktade eller ser något. Det ökar också deras förmåga att se saker som de annars kanske inte tänker på. Det är dock även viktigt att tänka på att det ska vara en tydlig skillnad i kompetens och förmåga mellan en "vanlig medarbetare" med dennes grundläggande kunskap om trygghetsfunktionerna på eventet och de trygga personer som har som uppdrag att arbeta med tryggheten specifikt, något som utbildningen inför eventet ska syfta till.

För att bemanna stora event krävs det många resurser och mycket personal vilket gör att många väljer att till stor del arbeta med volontärer för att fylla olika funktioner. Det finns ofta ett stort intresse för att arbeta som volontär inom många events och det är därför viktigt att som organisation/producent ta hand om de personer som faktiskt väljer att ställa upp med tid och engagemang och som gör eventet möjligt att genomföra.

Vår erfarenhet är att volontärer fantastiska! Men som arrangör är det avgörande att se till att volontärer också får tillräckliga förutsättningar för att göra ett bra jobb under eventet, liksom det är viktigt att ge dem belöningar och förmåner som motiverar ytterligare och visar på hur viktigt deras engagemang är!

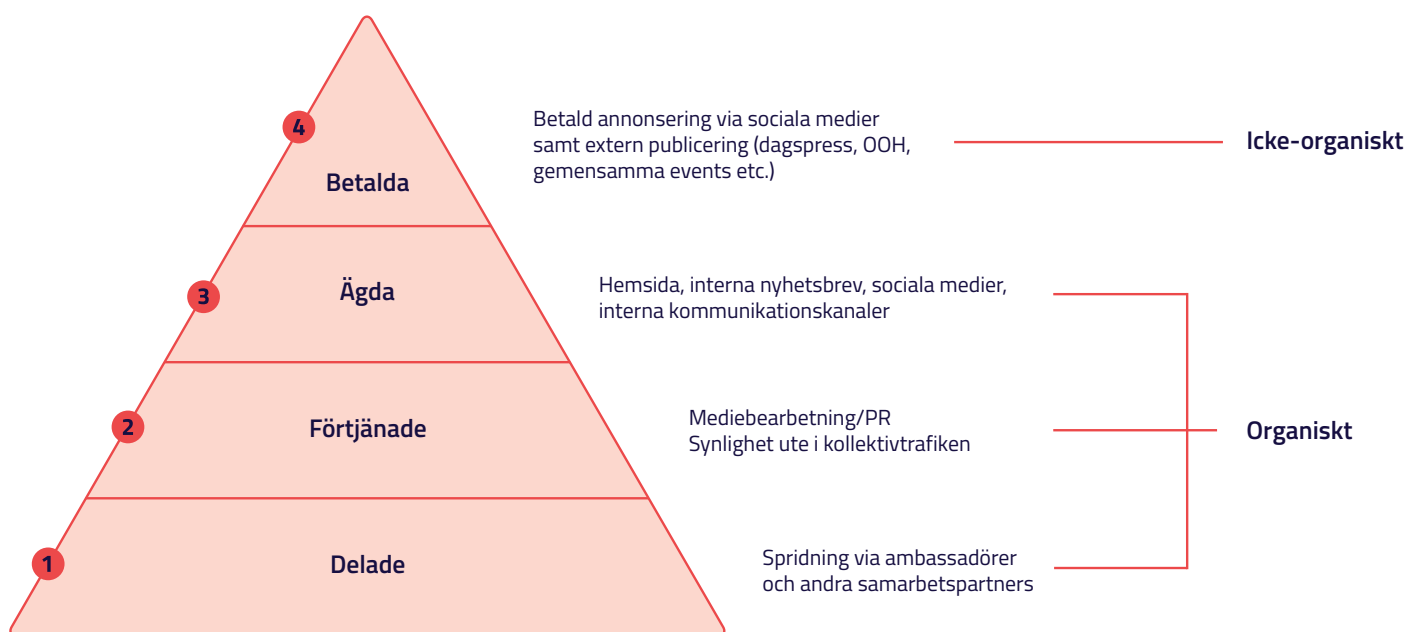
7 Exempel på goda förutsättningar:

1. En heltäckande utbildning inför eventet.
2. Schemalagd max 6 timmar åt gången.
3. Möjlighet att vila och sova på plats.
4. God tillgång på mat och dryck.
5. Tillgång till eventet på fritiden.
6. Tydliga arbetsuppgifter och arbetsfördelning
7. God kommunikation och kontakt inom volontärgruppen.

Rekrytering av trygga personer

När man rekryterar trygga personer bör fokus i annonseringen vara att använda sig av en organisk spridning där både egna ägda kanaler används men också genom delning och förtjänade kanaler. Detta då det är störst chans att ett starkt intresse att delta som volontär på event finns i de miljöer som är nära förknippade till eventet och nära den målgrupp som eventet har.

Nattskiftets annonseringsprincip:

För att maximera urvalsgruppen vid en rekrytering och bredda variationen i typen av volontärer rekommenderar vi dock även att man annonserar genom exempelvis betalda annonser.

För att med så stor säkerhet som möjligt vara säker på att personer man rekryterar verkligen är individer med förmåga att skapa trygghet så behöver förstås ett urval göras, vilket är särskilt viktigt när man rekryterar någon för första gången.

Tänk på!

Du som rekryterar behöver använda dig av din egen erfarenhet och ditt egna omdöme vid bedömning av individers lämplighet.

Vem är lämplig för att vara volontär och trygg person på ett event? Några förslag till kriterier för att göra ett urval på!

- ? Delar personen samma grundläggande värderingar som eventet?
- ? Har personen bakgrund inom trygghetsarbete?
- ? Har personen erfarenhet av att arbeta med ungdomar?
- ? Har personen erfarenhet av ledarskapsroller?
- ? Har personen utbildning eller annan erfarenhet av arbete med psykisk ohälsa, stödinsatser för unga eller annat av relevans för uppdraget?
- ? Är personen engagerad i några andra intresseorganisationer/föreningar och vilka?
- ? Är personen socialt kompetent och mogen?
- ? Är personen tillräckligt tillgänglig och motiverad för att delta i arbetet?

Normkritisk reflektion! Tänk på vad och vem du bekräftar och berömmar. Förstärker du normen eller öppnar du upp för fler sätt att vara?

Nattskiftets urvalsprocess i sammanfattning:

- Den sökande anmäler sig genom att fylla i ett ansökningsformulär eller bli personligt rekommenderad av med referens
- En preliminär grupp potentiella volontärer väljs ut utifrån lämplighet baserat på ansökningssvaren. Ett antal reserver väljs ut utöver förstahandsvalet
- Samtliga förstahandsval kontaktas för en kortare digital intervju
- Sällning sker efter intervju och eventuella reserver genomgår samma process
- Preliminär grupp erbjuds plats
- Samtliga volontärer ska uppvisa utdrag ur belastningsregister
- Volontärgruppen genomgår en ordinarie utbildning inför eventet

De fem viktigaste sakerna som definierar en trygg person:

1. God utbildning innan eventet
2. Tydliga rutiner och kunskap om vem som är närmast ansvarig
3. Bra schema som tillåter vila och fritid
4. Tillgång till raster, mat och dricka
5. Möjlighet att bygga kamratskap med andra

Utbildning

För att vara en trygg person behövs en gedigen grundutbildning. Utbildningen bör vara obligatorisk och hållas gemensamt tillsammans med samtliga samarbetspartners i de fall dessa förekommer. Utbildningens fokus ska vara att etablera ett samförstånd kring alla olika roller och gemensamma arbetssätt.

För event som organiseras inom e-sportsmiljö rekommenderar vi därför att samtliga fysiska premisser, bestämda säkerhetsregler och rutiner kopplat till fysisk säkerhet samt andra mjukare trygghetsfrågor såsom målgruppskännedom, bemötandetaktiker och trygghetskultur gås igenom. Vidare behöver utbildningen beröra allt praktiskt som rör samtliga funktioner på eventet såsom exempelvis trygghetsvandringar, trygghetsområden, samtalsstöd på plats och digitala trygghetsåtgärder.

För att kunna försäkra sig om att de som ska arbeta med trygghet på ens event har rätt kunskaper är det mycket viktigt att tillräckligt med tid avsätts för att de ska kunna delta. Exempelvis är vår rekommendation att utbildningen får åtminstone en halvdag men kan anpassas efter behov genom att antingen innehålla fler moment och hållas vid flera tillfällen beroende på möjligheten att delta. Vi rekommenderar även att man ersätter personer för förlorad arbetsinkomst för att kunna delta och att de som inte deltar inte heller får möjlighet att arbeta på eventet.

Rekommenderade temat att ta upp, i sin helhet:

- Områdets utformning, säkerhet och fysiska premisser
- Målsättningar med eventet
- Målgruppskännedom, begreppskännedom (t.ex. våldsbegrepp) och perspektivövningar (t.ex. makt, intersektionalitet, normer och åskådarperspektiv)
- Bemötandetaktiker och samtalsstöd
- Olika roller inom säkerhets- och trygghetsteamet och ansvarsfördelning
- Praktiska saker rörande beslutade trygghetsåtgärder
- Case-övningar

Normkritisk reflektion! Undersök regelbundet kunskapsnivån om jämställdhet och normkritik hos personal, volontärer och besökare.

GENOMFÖRANDE OCH TRYGGHETSSKAPANDE ÅTGÄRDER

En av de primära delarna i Nattskiftets arbete med projektet Nattskiftet E-sport har varit att utveckla metoder kring trygghetsskapande åtgärder på E-sportevent. Ur arbetet med deltagande på DreamHack och Nordsken har vi valt ut och vidareutvecklat följande metoder som vi anser ger ett bra och sammanhängande trygghetsarbete med potential att växa och utvecklas vidare.

Trygghetszoner

En trygghetszon, eller så kallad trygghetsetablering, är ett specifikt område på ett eventområde som har en specifik trygghetsskapande funktion. Trygghetszoner kan utformas efter olika behov och på olika sätt för varje funktion och bidrar på olika sätt till det övergripande trygghetsarbetet i sin helhet.

Vi har valt att lyfta 3 kategorier av zoner! Aktivitetsplatser, samtalsrum och separatistiska områden.

Aktivitetsplatser

Av Nattskiftet kallat "Trygghetslounge". Detta är en avskild plats på eventområdet där besökarna kan komma undan ett tag för att exempelvis spela spel eller hänga ensamma eller i sällskap.

Trygghetspersoner finns alltid på plats för samtal eller sällskap eller för att hjälpa till med annat som besökarna funderar på.

Fokus på platsen är umgänge under uppsikt, där volontärer och personal med uppgift att vara trygga personer möter besökare och deras behov i en lugn och kontrollerad miljö och erbjuder möjlighet att observera och identifiera personer i behov av stöd.

Tänk på!

Ni kan ha flera sådana här platser som utformas efter olika typer av aktiviteter eller åldersgrupper! Olika utformning bidrar till olika stämningar och ljudnivå!

Exempel på vad ni kan utrusta en aktivitetsplats med?

- TV-spel
- Spelbord för brädspel och kortspel
- Soffor eller andra mjuka sittmöbler
- Informationsbord
- Informationsskärmar
- Arrangerade utmaningar eller tävlingar

Normkritisk reflektion! Tänk på att inte befästa normer och föreställningar. Istället för att prata om hur exempelvis tjejer och killar är, kan du prata om förväntningar på och föreställningar om genus.

Kom ihåg att ingen grupp är homogen även om den kan te sig så på ytan. Se alla individer i gruppen, oavsett om det är besökare eller personalgruppen och kom ihåg att alla människor har olika bakgrund och förutsättningar. Förutsätt alltid att den du talar om finns i rummet!

Samtalsrum

Ett samtalsrum är ett utrymme avsatt specifikt för att kunna ge stöd åt enskilda som är i behov av mer avskildhet än vad som kan erbjudas på andra områden. Dessa rum bör finnas i nära anslutning till sjukvårdande resurser på eventet och fungera i samklang och som komplement till dessa. Många som söker hjälp för saker som de själva identifierar som fysiska åkommor behöver egentligen en annan typ av mellanmänniskt stöd. I syfte att avlasta och göra en mer grundlig bedömning av besökaren kan ett samtalsrum vara en bra "check point" för att bedöma om personen behöver få annat mer professionellt stöd och lämna eventet eller om hen kan återgå till att ha kul.

Några enkla minnesregler!

Om någon ser ut att må dåligt Hellre en extra koll än en för lite!

Om någon behöver medicinsk hjälp Ta hjälp av varandras olika kompetenser!

Om personen mår allvarligt psykiskt dåligt Ha nära samarbete med och kontakter till professionella som kan ta över!

Separatistiska områden

Ett separatistiskt område är ett område som är avsatt för en speciell grupp och som bara är tillgängligt för personer som uppfyller kriterierna för att vistas där. Vanliga separatistiska områden är exempelvis områden med åldersgräns eller längdkrav - exempelvis för åkattraktioner - eller köns-uppdelade toaletter. Men separatistiska områden är också mycket viktiga och användbara i miljöer där vissa grupper upplever stor otrygghet och oro, kanske allra vanligast kvinnor i stökiga fest- och/eller eventmiljöer med många män och berusning, eller HBTQIA+-personer som vill uppleva glädjen med gaming tillsammans med andra och vara en del av en miljö med likasinnade där de kan stärka varandras intresse utan att behöva ödsla energi på att oroa sig för att bli trakasserade.

Förslag till platser där separatistiska miljöer är att rekommendera:

- Toaletter
- Duschrum
- Sovsalar
- Aktivitetsplatser på eventet

Tänk på!

Separatistiska områden måste kunna garanteras trygghet genom kontinuerlig närvaro av trygga personer och tydlig utmärkning och avgränsning! En god utbildning är en förutsättning för att kunna göra goda avvägningar på ett aktivt event. Det primära är att undvika trakasserier på området och att endast behöriga släpps igenom i de fall det är fråga om köpta platser.

Normkritisk reflektion! Undvik att dela in personer efter yttre attribut och köna dem utan att veta om deras pronomen. Säg hellre "Hej gänget" och kalla personer vid namn.

Exponering och information

Syftet med att medvetandegöra och informera om det arbete som görs är både att öka förståelsen för varför trygghetsåtgärder behövs samt informera om de aktiviteter som sker för att förebygga dessa problem. Synlig och tydlig information på plats skapar en känsla, stämning och kultur bland besökare och ökar förmågan hos de som behöver stöd och hjälp att själva söka den eller att bli rätt hänvisade vid behov.

Sätt att informera om trygghetsarbetet:

- Tydlig skyltning genom affischer, informationbanners, -rollups eller -flaggor
- Rullande information på digitala skärmar
- Infoblad till besökare på plats
- Information på hemsida, sociala medier och andra plattformar som gör reklam för eventet, samt Informationsutskick via e-post till betalande besökare som bokar biljetter
- Bemannad infomöter

Fysiska trygghetsvandringar

Fysiska trygghetsvandringar innebär att utbildade trygga personer i team av minst två rör sig runt på ett eventområde och interagerar med besökare, observerar deras mående och ger allmänt stöd till de som behöver det. Detta innebär att vara sökande och kontaktagande i situationer som upplevs stökiga eller där besökare ser ut att vara otrygga.

Trygghetsteamerna som trygghetsvandrar fungerar helt enkelt som en uppsökande funktion och kan i det både hjälpa på plats direkt om det behövs men även hänvisa besökare vidare eller avleda eskalerande situationer genom att motivera besökare att ta en paus och flytta sig från en dålig negativ miljö. Trygghetsvandringarna fungerar alltså både som en allmänt trygghetsskapande och trivselhöjande funktion på eventet.

Glöm inte proffsen och idolerna!

Ett centralt sätt att nå fler personer med information och normalisera att söka hjälp är genom att förebilder uppmanar!
Glöm inte involvera dem!

Trygghetsvandringar utgår alltid från ett "base camp" och varje grupp har ett specifikt område som de ansvarar för på eventet. Varje pass leds av en gemensam gruppleddare som har samordningsansvar mellan dessa och gentemot övriga trygghetsresurser på plats.

Normkritisk reflektion! Fundera igenom hur du bemöter besökare, föräldrar till besökare, kollegor som har olika funktionsförmåga och olika sociala-, kulturella- och ekonomiska förhållanden.

Digitalt trygghetsarbete

Trygghet är inte bara ett behov hos människor i fysiska miljöer. De flesta människor idag har en lika stor (om inte större) närvaro online som offline och kanske i synnerhet de inom gaming- och E-sportintresset. Att arbeta digitalt i kombination med fysisk närvaro är därför mer eller mindre en självklarhet när det gäller trygghetsarbete på E-sport- och gamingevent, och en central del i att sprida och utveckla ett allmänt så kallat "digikurage"

Ett annat verktyg i det digitala trygghetsarbetet är att erbjuda en digital stödchat för besökare, där de får prata med personer med validerad kompetens för stödsamtal. Dessa samtal kan och får handla om precis vad som helst och blir i sin tur en ingång till att hjälpa individen att våga och vilja söka mer stöd om de digitala samtalsstödarna anser att det är behövligt.

Digikurage

Vad vi kallar civilkurage på nätet! Detta ett vidareutvecklat begrepp för att kunna sprida Nattskiftets inarbetade modell den urbana allemansrätten även digitalt och består av enkla principer och tips för hur vi alla uppmärksammar och agerar för att aktivt motverka hot om våld, våld, sexuella trakasserier och diskriminering.

OBS! Det är inte detsamma som en chat för anmälningar, synpunkter eller ett nödnummer!

En digital trygghetschat behöver inte bemannas på plats utan kan skötas på distans, vilket också ökar flexibiliteten i att arrangera sådana funktioner. En digital stödchat kan vara bemannad dygnet runt eller fokuseras på de timmar på dygnet som befaras vara eller som av erfarenhet är mest aktiva. Det finns dock stora vinster med att bemanna en stödchat under alla öppna timmar av ett event om det går, men med olika mycket bemanning beroende på behov.

Fördelar med att ge information och vidare hänvisning digitalt till besökare via deras smartphone

- Stor vana hos målgruppen
- Ökad räckvidd och snabbhet i att nå de behövande
- Integritetsskyddande och möjlighet till anonymitet

Normkritisk reflektion! Utgå inte från dig själv eller normen i mötet med andra! Låt oss vara olika! Tänk igenom/Reflektera över vilka ord och uttryck du använder, men även vad du inte säger och inte gör! Vilka normer förmedlar och upprätthåller du?

Digitala safe spaces

Vår erfarenhet är att digital trygghet också kan handla om community-byggnad och digitala forum såsom kanaler på applikationen Discord, vilka kan erbjudas som så kallade "safe spaces" för besökare. I dessa kanaler kan umgänge ske mellan besökare med tydliga regler om uppförande och med konstant närvaro av medlemmar i trygghetsteamet. Tillgång till funktionen ges via strategiskt utplacerade QR-koder och webb-adresser på eventområdet, samt genom information som går ut till besökare inför eventet. Att placera ut informationsblad vid varje LAN-plats i de fall som dessa förekommer är ett krav.

Förslag på aktiviteter i digitala safe spaces:

- Samtal och diskussioner om allt möjligt
- Tips om kul grejer som händer på eventet
- Hjälps och vägledning
- Arrangerandet av aktiviteter på plats eller digitalt
- Nätverksbyggande

Normkritisk reflektion! Att ha högt i tak är inte detsamma som att acceptera att personer eller grupper kränks. Agera alltid! Säg ifrån! Tänk på att du medverkar till skapandet av normer.

OBS! Discord rekommenderas som plattform i e-sportssammanhang då många i målgruppen redan använder och är bekväm med den, men det finns också andra plattformar som kan erbjuda en liknande användarupplevelse och användarvanor kan förändras över tid!

Att tänka på

- Trygghetsteamet på plats och trygghetsteamet online ska alltid ha en direktkontakt genom ansvariga gruppleddare eller personal på eventet för samordning
- Det bör alltid vara en enskild person i personalen som är samordningsansvarig för det digitala trygghetsteamet, dess bemanning och samordningen gentemot det fysiska trygghetsteamet.
- Hur detta samordnas mellan eventuella samarbetspartners stäms av löpande från eventets start till slut.

Uppföljning och utveckling

Det är viktigt att utvärdera trygghetsarbetet oavsett om det är en del i rapportering som avläggs till projektägare och andra intressenter som visar intresse för eller är med och finansierar trygghetsarbetet eller om det är i syfte att utveckla och förbättra det. Det viktiga är att det tas med i den ursprungliga verksamhetsplaneringen att samtliga aktiviteter ska kunna utvärderas för att möjliggöra effektiva förbättringsåtgärder till kommande event och på så vis maximera nyttan med aktiviteterna ytterligare.

I det fall det skett en låg integration mellan de olika samarbetsparterna så behöver en återkoppling ske så snart som hela utvärderingsprocessen är avslutad. I annat fall deltar samtliga parter i utvärderingen - vilket är att rekommendera.

Utifrån utvärderingen sammanställs sedan ett antal rekommendationer som används som underlag inför kommande arbete med nästa event. Dessa rekommendationer kan röra allt från fysisk planering, förslag till förbättringar i samarbetet, behov och önskemål från volontärer rörande deras förutsättningar och så vidare.

Återkoppling och feedback

Efter ett genomfört event är det viktigt att ge återkoppling till samtliga deltagare i arbetet, framförallt volontärerna som ställt upp med sin fritid. Det är också viktigt att samtidigt som detta sker passa på att uppmuntra de som varit med på eventet att delta i det viktiga utvärderingsmomentet. Därför är det viktigt att så snart som eventet avslutats snabbt skicka ut information om den fortsatta processen för utvärderingen samt de underlag som ska användas för att samla in statistik och information för detta ändamål.

Vår rekommendation!

Viktigt!

För att samarbetsparterna ska kunna dra nytta av de erfarenheter som insamlats under verksamhetens gång behövs mycket feedback!

Om eventorganisatören även samlar in upplevelser, reflektioner och förslag till förbättringar från samtliga besökare, som tar vara på deras uppfattning av eventet som helhet och det aktiva trygghetsarbetet i synnerhet så kan dessa också tas med i utvärderingen!

Särskilt fokus för trygghetsarbetets förbättringsarbete ska i dessa fall ligga på

- Besökarnas upplevelse av trygghet i allmänhet och på specifika platser på eventområdet
- Besökarnas medvetenhet av vidtagna åtgärder på plats
- Besökarnas upplevelse av de vidtagna trygghetsåtgärderna
- Om de vidtagna trygghetsåtgärderna bidragit till en förändrad uppfattning om den egna upplevda tryggheten
- Om de vidtagna trygghetsåtgärderna gett skäl för andra reflektioner, samt
- Förslag på förbättringar av trygghetsarbetet

Workshops

När en utvärdering är sammanställd så kan den publiceras för samtliga deltagande volontärer och personal. Dessa bjuds in till en workshop där utvärderingens resultat går igenom och ytterligare idéer och synpunkter kan samlas in utifrån de diskussioner som uppstår.

Bra saker med en workshop!

- Fånga upp ytterligare tankar som kan ha missats vid tidigare lämnade svar
- Befäster organisationens former och använda metoder för trygghetsarbetet
- Ger tyngd och prioritering av trygghetsarbetet i personers tankar
- Ger svar på eventuella frågor, funderingar och åsikter som uppkommit under utvärderingsarbetet
- Lärdomar från arbetet förankras djupare och bidrar till en mer trygg och väl förberedd personal- och volontärgrupp inför kommande event

Normkritisk reflektion! Låt alla komma till tals. Ett jämt fördelat talutrymme är av största vikt och ett tecken på att du som leder samtalet tycker att alla är lika intressanta och viktiga.

Det fortsatta arbetet med trygghetsskapande åtgärder på event

Nattskiftet har genom arbetet i projektet Nattskiftet E-sport bidragit till en metod-utveckling på området trygghetsarbete på event och specifikt E-sportevent. Arbetets erfarenheter har sammanfattats i denna metodhandbok. Med varje unikt event och sammanhang där dessa, eller andra, trygghetsmetoder testas så medförs nya lärdomar och nya erfarenheter. Vi hoppas att andra idéburna organisationer eller företag, genom projekt eller genom ordinarie verksamhet, kan dra nytta av våra erfarenheter och till dessa successivt bidra med egna justeringar och förbättringar till de processer och metoder som vi redogjort för i den här metodhandboken.

Arbetet med att trygga ungdomars umgängesmiljö på event och inom digitala miljöer kopplade till dessa är långt ifrån färdigt. Det har under tiden för projektet blivit tydligt att ett fortsatt aktivt arbete med att implementera och utveckla dessa metoder behövs. Detta både för att befästa kunskapen, sprida den och förbättra förmågan till samarbete mellan olika sorters aktörer - ideella, offentliga och privata.

Vi vill därför att den här metodhandboken ska fungera som en utgångspunkt för det framtida arbetet med trygghet, inkludering och jämlikhetsarbete på E-sportevent och andra gamingrelaterade sammanhang, liksom vi hoppas att den också kan fungera som inspiration och som ett ingångsvärde vid arbete med dessa frågor på andra närliggande områden.

Vi förstår att det är en svår sak att få flertalet konkurrerande aktörer att gemensamt agera för att göra samma saker på ett likartat sätt, särskilt utan stöd av aktiva och erfarna ideella samarbetsorganisationer. Därför är det också av stor vikt att fortsatt nätverkande och arbete för att vidga samarbetsforum och kunskapsspridning också är en stor del i det fortsatta arbetet med dessa frågor samt att fler myndigheter och andra offentliga aktörer fortsätter att stödja och dela kostnaderna för detta samarbete. Vi ser också att stora vinster skulle kunna göras genom en nationell samordning på området.

Behov av mer kunskap

Det är av stor vikt att arbetet med trygghetsskapande åtgärder för ungdomar inom E-sportrelaterade miljöer och andra eventmiljöer där ungdomar vistas fortsätter. För att fortsätta följa utvecklingen och motivera till mer handling till stöd för detta arbete är det också viktigt att fler väl genomförda studier och undersökningar på området genomförs. Detta kan i sin tur ligga till grund för fler investeringar i projekt och verksamheter som skapar förutsättningar för fler trygga personer på event riktade mot ungdomar men också i de ibland svårobserverade och svåråtkomliga digitala miljöer där många av dagens ungdomar spenderar mer och mer av sina vakna timmar.

Ett stort tillskott till kunskapen om behovet av trygghetsåtgärder i E-sportmiljöer och bland de målgrupper som idag primärt umgås i dessa är kunskapen om deras uppfattningar i värdegrundsrelaterade frågor i allmänhet och uppfattningar om trygghetsskapande åtgärder kopplat till de event som de besöker i synnerhet. Vi skulle därför rekommendera att studier inledningsvis inriktas på specifikt unga killars attityder kring jämlikhet, könsidentitet och deltagande inom E-sport och gamingmiljöer. Vidare kan man undersöka den allmänna uppfattningen om den upplevda tryggheten beroende på identitet och grupptillhörighet. En god idé är att dessa undersökningar även blir en återkommande och en integrerad del i de aktiviteter som genomförs som en del av de trygghetsskapande åtgärderna på event, oavsett om det utförs av aktörerna själva eller i samarbete med exempelvis myndigheter med ansvar för dessa frågor.

Slutord och tack

Denna metodbok har tagits fram som en del av det av Allmänna arvsfonden finansierade projektet Nattskiftet E-sport och är ett led i arbetet med att skapa tryggare miljöer för ungdomar i E-sport- och gaming- relaterade miljöer med fokus på event. Denna metodutveckling bygger på det tidigare arbete som Nattskiftet gjort och de erfarenheter som dragits ur arbetet med att ta fram FEST-stämpeln och FEST-metoden kopplat till Klubb- och festivalmiljöer.

Under projektets gång har de tidigare beprövade metoderna vidareutvecklats genom att de anpassats till nya typer av miljöer och riktats gentemot nya målgrupper. Till detta har nya metoder och arbetssätt tagits fram både på eget initiativ med erfarenheter inhämtade från nya medarbetare och genom samarbete med nya samarbetspartners.

Nattskiftets förhoppning är att denna metodhandbok ska fungera som praktiskt stöd för de som arbetar med trygghet på event. Metodhandboken kan också fungera som en redogörelse för principiella utgångspunkter i arbetet för inkludering och jämlikhet. Vi hoppas också att denna metodhandbok ska kunna fungera som utgångspunkt för samtliga organisationer som vill arrangera tryggare event även om de inte specifikt gäller E-sport eller gaming.

Nattskiftets mål har hela tiden varit att dessa kunskaper och erfarenheter sprids till så många som möjligt så att de kan dra nytta av de lärdomar som vi gjort under projektets gång. Med metodhandbokens färdigställande blir det på så vis en del i det så viktiga kunskapsutbyte som arbetet med trygghet kräver.

Vi på Nattskiftet vill också passa på att tacka samtliga samarbetspartners som under projektets gång bidragit på olika vis för att förverkliga de lärdomar som denna metodhandbok ger uttryck för.

Stort tack till Female Legends, Riksförbundet MÄN, Dreamhack och Nordsken.

Sist men inte minst ett stort tack till Allmänna arvsfonden för att de genom finansiering har möjliggjort detta arbete.

Tack!

Nattskiftet

För vidare läsning

Om normer:

Folkhälsomyndigheten. (u.å). Normer. Hämtad 2022-09-26 från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/ledaresomlyssnar/fordjupning-for-din-forening/normer/>

Nygren, K, Rasmusson, E (RFSL) i samverkan med Andersson Brynja, O, Sjödin, A och Tillberg, A (Tema Likabehandling). (2012). Konstruktiv normkritik - en rapport om normkritik i Europeiska socialfondens projekt. Arbetsmiljöforum i Sverige AB/Tema Likabehandling. https://www.rfsl.se/dlp_document/konstruktiv-normkritik-en-rapport-om-normkritik-i-europeiska-socialfondens-projekt/

Sverok. (2013). Normer, attityder och beteenden - Sverok. https://infobank.sverok.se/wp-content/uploads/2018/04/nab-sverok_komplett.pdf

Ericson, M. (2018). Genus, risk och sårbarhet - En populärvetenskaplig sammanfattning av resultat från ett postdoktoralt forskningsprojekt (MSB1204, april 2018). Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Om utsatthet och psykisk ohälsa bland ungdomar

<https://www.statensmedierad.se/rapporter-och-analyser/material-rapporter-och-analyser/utsatt-pa-internet>

<https://www.statensmedierad.se/rapporter-och-analyser/material-rapporter-och-analyser/unga-medier-och-psykisk-ohalsa>

<https://www.statensmedierad.se/rapporter-och-analyser/material-rapporter-och-analyser/digitala-medier-och-psykisk-ohalsa-hos-barn-och-ungdomar-en-forskningsoversikt>

Om målgruppen

Internetstiftelsen. (2021). Svenskarna och internet 2021. <https://svenskarnaochinternet.se/rapporter/svenskarna-och-internet-2021/> (kap 4 och 13)

MÄN. (2018). "Jag som är en kille får fan inte gråta och vara rädd". <https://mfj.se/documents/jag-som-aer-en-kille-far-fan-inte-grata-och-vara-raedd>

MÄN. (2022). "En endaste vän hade räckt. Är det så mycket begärt?" - Killar om psykisk ohälsa, självskada och suicid. <https://mfj.se/documents/suicidrapport>

Female Legends. (2021). Gå tillbaka till köket - Varför finns det inga tjejer i e-sport? <https://femalelegends.com/framtidens-esport>

Mer intressant läsning om E-sport och Gaming

Falkner, C. (2007). Datorspelade som bildning och kultur: en hermeneutisk studie av datorspelade (Örebro, pedagogiska institutionen) [Doktorsavhandling, Örebro universitet]. Universitetsbiblioteket. <http://oru.diva-portal.org/smash/get/diva2:134688/FULLTEXT01.pdf>

Sverok. An Esports Code of Conduct. <https://infobank.sverok.se/wp-content/uploads/2018/04/An-esports-Code-of-Conduct.pdf>

Sverok. Föräldrar och E-sport. <https://infobank.sverok.se/wp-content/uploads/2018/04/F%C3%B6r%C3%A4ldrar-och-E-sport-digital.pdf>

Sverok (2017). Arrangörer och E-sport. <http://www.respectallcompete.se/wp-content/uploads/2017/05/Arrang%C3%B6rer-och-e-sport-digital-versions.pdf>

MÄN. (u.å). Samspel. Hämtad 2022-09-26 från <https://mfj.se/vad-vi-goer/projekt/samspel>

EHYT rf, Föreningen för förebyggande rusmedelsarbete (2018). Spelfostrarens handbok 2. https://ehyt.fi/wp-content/uploads/2020/11/Spelfostrarens-handbok-2_s.pdf

Nattskiftet

Kontakt

Nattskiftet

Mail: info@nattskiftet.org

Hemsida: www.nattskiftet.org

Instagram: [@nattskiftet_org](https://www.instagram.com/nattskiftet_org)

Facebook: [Nattskiftet](https://www.facebook.com/Nattskiftet)